

Obsah

ÚVOD	13
1. ÚSTAVNÝ VÝVOJ	15
1.1 O pojme ústava	17
1.2 Ústava Československej republiky z roku 1920	18
1.2.1 Ústavné provizórium	18
1.2.2 Právna forma Ústavnej listiny a jej súčastí	22
1.2.3 Vzťah Ústavy a ústavných zákonov	27
1.2.4 Základné pramene práva	30
1.2.5 Ústavný systém po Mníchovskom diktáte	33
1.3 Ústava Slovenského štátu	35
1.3.1 Ojedinelá recepčná norma	35
1.3.2 Vzťah Ústavy a ústavných zákonov	37
1.3.3 Novelizácie Ústavy	39
1.4 Zahraničný a domáci odboj	40
1.4.1 Dekréty prezidenta	40
1.4.2 Nariadenia Slovenskej národnej rady	43
1.4.3 Zjednotenie koncepcií	45
1.4.4 Pražské dohody	47
1.5 Ústava z roku 1948	49
1.5.1 Charakteristika Ústavy	49
1.5.2 Vzťah Ústavy a ústavných zákonov	50
1.5.3 Pramene ústavného práva.....	52

1.6 Ústava z roku 1960	53
1.6.1 Pár slov na úvod	53
1.6.2 Vzťah Ústavy a ústavných zákonov	54
1.7 Ústavný zákon o československej federácii	56
1.7.1 Vzťah federálnych a republikových prameňov práva	56
1.7.2 Návrh trojjedinej ústavy	57
1.7.3 Vzťah Ústavy a ústavných zákonov	58
1.7.4 Listina Základných práv a slobôd	61
1.7.5 Neprehľadnosť ústavného systému	63
1.8 Zánik Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky	64
2. PRELAMOVANIE ÚSTAVY	69
2.1 Ústava Slovenskej republiky	71
2.2 Ústavný systém Slovenskej republiky	72
2.3 Ústavné zákony prijaté bez ústavného splnomocnenia ...	79
2.3.1 Nepriame novelizácie Ústavy	79
2.3.1.1 Ústavný zákon č. 357/2004 Z. z.	79
2.3.1.2 Ústavný zákon č. 397/2004 Z. z.	81
2.3.1.3 Ústavný zákon č. 254/2006 Z. z.	83
2.3.2 Ústavné zákony ad hoc	85
2.3.3 Ďalšie návrhy ústavných zákonov	87
2.3.3.1 Prelamovanie rozhodnutí ústavného súdu	87
2.3.3.2 Snaha po stabilite právnej úpravy	88
2.4 Ústava a ústavné zákony Slovenskej republiky	90
2.5 Fenomén prelamovania ústavy	97
2.5.1 Načrtnutie problematiky	97
2.5.2 Pojem, dôsledky a ich možné riešenia	98
2.5.2.1 Pojmové vymedzenie	98
2.5.2.2 Dôsledky prelamovania ústavy	102
2.5.2.3 Možné riešenia	105
2.6 Nemecký právny vývoj	108
2.6.1 Vyššia právna sila Ústavy Nemeckej ríše z roku 1871?	108

2.6.2 Weimarská ústava	112
2.6.3 Súčasná úprava	114
2.7 Zahraničná judikatúra	115
2.7.1 Judikatúra rakúskeho Ústavného súdu	115
2.7.2 Judikatúra Ústavného súdu Českej republiky	117
2.8 Prelamovanie Ústavy Slovenskej republiky	119
2.8.1 Materiálne prelamovanie Ústavy SR	120
2.8.2 Formálne prelamovanie Ústavy SR	123
2.8.3 Právna kvalifikácia ústavných zákonov	124
3. MATERIÁLNE JADRO ÚSTAVY	129
3.1 Prvé myšlienky	131
3.1.1 Polemika v rokoch 1916 – 1917	131
3.1.2 Metodologický rozpor Weimarskej republiky	136
3.1.2.1 Pozitivismus verzus „antipozitivismus“	136
3.1.2.2 Pozitivistický prúd právneho myslenia	141
<i>Gerhard Anschütz</i>	141
<i>Richard Thoma</i>	143
<i>Hans Kelsen</i>	144
3.1.2.3 Antipozitivistické smery právneho myslenia	148
<i>Carl Schmitt</i>	148
<i>Rudolf Smend</i>	154
3.2 Výklad čl. 79 ods. 3 Základného zákona	157
3.2.1 Pozadie vzniku čl. 79 ods. 3 Základného zákona	157
3.2.1.1 Historické súvislosti	157
3.2.1.2 Dogmatické základy čl. 79 ods. 3 ZZ	159
3.2.2 Čl. 79 ods. 3 ZZ ako prejav moci ústavodarnej	160
3.2.2.1 Adresát čl. 79 ods. 3 ZZ	160
3.2.2.2 Nemeniteľnosť zásad	161
3.2.2.3 Nedotknuteľnosť čl. 79 ods. 3 ZZ	162
3.2.2.4 Právne následky čl. 79 ods. 3 ZZ	164
3.2.2.5 Existujú nezmeniteľné ustanovenia?	165

3.2.3 Materiálne jadro ústavy a materiálny právny štát	167
3.2.3.1 Absolútna neobmedzenosť ústavodarcu? ..	167
3.2.3.2 Európsky koncept právneho štátu	168
3.2.3.3 Hodnotová viazanosť Základného zákona	172
<i>Renesancia prirodzeného práva</i>	172
<i>Ústavná ochrana ľudskej dôstojnosti</i>	173
<i>Základná hodnota právneho štátu</i>	174
<i>Legitimačný princíp</i>	177
<i>Kritérium ústavnosti noriem ústavy</i>	178
3.2.4 Charakteristika zásad chránených čl.79	
ods. 3 ZZ	181
3.2.4.1 Dvojstupňová hierarchia	
ústavných noriem?	181
3.2.4.2 Ochrana identity ústavy	184
3.2.4.3 Deklaratórny charakter čl. 79 ods. 3 ZZ ?	186
3.3 Súčasná európska judikatúra	187
3.3.1 Rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky...	187
3.3.2 Rozhodnutia rakúskeho Ústavného súdu	190
3.4 Nedotknuteľné princípy Ústavy SR	191
3.4.1 Existencia nepísaných hraníc ústavných zmien ...	191
3.4.2 Princíp demokracie a princíp právneho štátu	193
3.4.3. Kváziústavné zákony	197
4. ÚSTAVODARNÝ PROCES	203
4.1 Funkcie ústavy	205
4.1.1 Právna funkcia	205
4.1.2 Stabilizačná funkcia	205
4.1.3 Dynamická funkcia	207
4.2 Komparácia ústav štátov Európskej únie	209
4.2.1 Rigidné ústavy	209
4.2.2 Flexibilné ústavy	212
4.2.3 Ústavodarná procedúra	
v štátoch kontinentálnej Európy	213

4.3 Výsledky komparácie	232
4.4 Zhodnotenie ústavnej úpravy v Slovenskej republike ...	236
4.5 Návrhy de constitutione ferenda	240
ZHRNUTIE	244
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	251
ÚSTAVNÉ ZÁKONY DO ALELUJA?	265